

"Tradycyjny Sad"

Opracował: Franek Król

Co to jest Sad?

Sadem nazywa się obszar uprawy drzew lub krzewów dostarczających jadalnych owoców. Wyróżniamy sady prowadzone przez indywidualnych sadowników oraz spółdzielnie. Plantacje takie mogą być nastawione jedynie na wytwarzanie owoców lub działać przy przetwórnich.

Sady w Polsce

Sady od wieków stanowiły najbardziej charakterystyczny element wiejskich krajobrazów w Polsce. Pierwsze sady zakładano przy klasztorach i pałacach. Najczęściej sadzono wysokopienne jabłonie, które zapewniały smaczne, ekologiczne owoce, oraz miły cień. Niestety, w ciągu ostatnich 10-cio leci liczba sadów istotnie się zmniejszyła. Wyginęło 80% zasobów starych drzew. W uprawach sadowniczych zaczęto stosować wzmożoną ochronę chemiczną.

Rośliny sadownicze

Na rośliny sadownicze składają się liczne gatunki drzew i krzewów owocowych, które posiadają zarówno walory odżywcze - są smaczne i bogate w witaminy, jak również walory ozdobne.

Dawne Odmiany

- Odtworzenie dawnych odmian to nie tylko kaprys sentymentalnego powrotu do tradycji, ale praktyczne spojrzenie na użytkowe cechy tych drzew. Charakteryzują się one odpornością na rodzime choroby i szkodniki, dzięki czemu mogą być chronione wyłącznie metodami biologicznymi. Unikamy przez to skażenia spożywanych później owoców wszechobecną "chemią".

Drzewa owocowe

W klimacie występującym na terytorium Polski najpopularniejsze gatunki drzew to:

- jabłonie,
- grusze,
- wiśnie,
- śliwy.

Krzewy owocowe

Równie popularne jak drzewa owocowe są krzewy. W naszym kraju najczęściej krzewy to:

- maliny,
- porzeczki,
- jeżyny,
- borówki
- agrest.

Powrót do tradycji

W związku ze wzrostem świadomości ekologicznej wzrasta również zainteresowanie produktami uprawianymi bez nadmiernej chemizacji. Stąd konieczność powrotu do dawnych odmian, które potrafiły świetnie radzić sobie w rodzimych warunkach.

Jaki jest cel "Tradycyjnego Sadu"?

- **Projekt polega na poznaniu sadowniczego dziedzictwa polskich ziem i restytucji starych odmian drzew w formie szkolnego mini sadu składającego się z co najmniej 5 drzew sadzonych na ogólnodostępnym terenie.**

Korzyści z jedzenia owoców

Owoce są smaczne i zdrowe.
Jedzenie rodzimych gatunków owoców ma wiele korzyści zdrowotnych.

Owoce zawierają: wit. C, potas, kwas foliowy oraz przeciwutleniacze, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka

W jakim celu maluje się drzewka owocowe?

- Nocą temperatura spada poniżej zera i „rozbudzona” warstwa podkorowa drzewa przemarza. Powstają podłużne pęknięcia. Aby do tego nie dopuścić, drzewka należy pomalować wapnem. Pobielona kora nagrzewa się w niewielkim stopniu, co zapobiega powstawaniu ran.

Jak długo żyją drzewa owocowe?

- W nowych sadach jabłonie dożywają maksymalnie 20 lat i są zastępowane nowymi odmianami. Inne drzewa owocowe, takie jak grusza mogą żyć 150 lat, czereśnie nawet 90 lat. Krótszą żywotnością charakteryzują się śliwy, wiśnie i brzoskwinie, gdyż ich wiek zwykle nie przekracza 20-30 lat.

Ile lat może mieć jabłoń?

- Jabłonie należą do drzew długowiecznych – mogą żyć nawet 200 lat, a czasami jeszcze dłużej. W sadach starego typu drzewa rosną przeważnie 60-70 lat, potem owocują słabiej i hodowla staje się nieopłacalna. W nowoczesnych sadach jabłonie wycina się po około 10-20 latach, a na ich miejsce sadi się nowe odmiany.

Przyroda to nasze wspólne bogactwo

Dostarcza nam pożywienia,
oczyszcza powietrze i wodę ma
bezpośredni wpływ na nasze
zdrowie i jakość życia.
Dlatego celem każdego człowieka
powinno być życie w zgodzie z
środowiskiem naturalnym i jego
obroną

Dlatego warto zakładać tradycyjne sady oraz dbać o ochronę zasobów środowiska naturalnego